

Redogörelse för Nordnet Bank AB, Nordnet Pensionsförsäkring AB, Nordnet Livsforsikring AS och Nordnet AB (publ):s ersättningssystem och analys av risker förenade med ersättningssystemen

Bakgrund

Enligt 2 kap. 3 § i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär förvaltning ska Nordnet Bank AB analysera vilka risker som är förenade med bankens ersättningspolicy och ersättningssystem. För Nordnet Pensionsförsäkring AB tillämpas snarlika regler enligt Solvens 2-förordningen (Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet). På grundval av dessa analyser ska personal som anses vara *anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil* (begreppet för banker) och *personal som kan påverka bolagets risknivå* (motsvarande begrepp för försäkringsbolag) identifieras. Båda benämns nedan "Risktagare". Nordnet Livsforsikring AS har att efterleva samma regler som Nordnet Pensionsförsäkring AB med tillägg av norska Finansforetaksloven av 10. april 2015 nr. 17 kap 15 och Nordnet AB (publ) har att efterleva såväl samma regler som Nordnet Pensionsförsäkring AB som Nordnet Bank AB.

Angivna sifferuppgifter nedan avser förhållandena per den 31 december 2017 om inte annat anges.

Huvudsakliga risker i koncernens verksamhet

Nordnet AB (publ) är holdingbolag och bedriver ingen verksamhet i egentlig mening. De väsentliga risker som Nordnet Bank AB, Nordnet Pensionsförsäkring AB och/eller Nordnet Livsforsikring AS är exponerade mot hanteras inom kategorierna:

- Kreditrisk inklusive koncentrationsrisk
- Marknadsrisk
- Finansieringsrisk/Likviditetsrisk
- Operativ risk
- Risker i försäkringsverksamheten

Risker

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att Nordnet inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser och där eventuella säkerheter inte täcker Nordnets fordran. Nordnets kreditrisk utgörs främst av kreditgivning mot säkerhet i marknadsnoterade aktier och fondandelar (i huvudsak nordiska), kreditgivning utan säkerheter, bolån samt motpartsrisiker i

likviditetsportföljen. Kreditrisk omfattar även koncentrationsrisk. Kreditgivning utan säkerheter samt bolån erbjuds endast i Sverige.

De huvudsakliga kreditriskerna delas in enligt nedan:

- Värdepappersbelåning
- Kreditgivning utan säkerhet
- Bolån
- Motpartsrisk
- Koncentrationsrisk

Värdepappersbelåning

Kreditgivning regleras i enlighet med en av styrelsen beslutad kreditpolicy respektive en kreditinstruktion fastställd av VD. Den avgörande bedömningsgrunden för Nordnets kreditgivning är säkerheten för krediten i form av belåningsbara värdepapper, tillgodohavanden i olika valutor och kundens kreditvärdighet. Belåningsvärdet beträffande säkerheterna för krediterna utvärderas i enlighet med en intern modell som utgår från enskilda aktiers likviditet och volatilitet. Högsta tillåtna belåningsgrad på något värdepapper hos Nordnet är 90 %. Nordnets kreditavdelning bevakar löpande belåningssituationen på aggregerad och individuell nivå. Nordnets bedömning är att utlåningen är väl spridd på de geografiska marknaderna. Dessutom har Nordnet ett arbetssätt syftande till att undvika en koncentration till enskilda emittenter bland de belånade säkerheterna.

Utlåning utan säkerhet

Kreditgivning utan säkerhet består av utlåning till privatpersoner i Sverige med belopp upp till 500 000 SEK. Kundackvisition och kreditbeviljning sker centraliserat. En individuell prissättning tillämpas, där priset speglar risken vid ansökningstillfället.

Kreditkvalitet och hantering av kreditrisk

Styrelsen reglerar riskerna genom kreditpolicy och VD hanteringen via kreditinstruktion. Syftet är att säkerställa att kreditgivning sker med god kontroll samt att ange den övergripande kreditriskstrategin och kreditriskaptiten.

Samtliga kreditbeslut avseende lån utan säkerhet fattas av en separat avdelning. Långivningen är inriktad på mängdhantering med små enskilda engagemang. Eftersom lån lämnas utan säkerhet så ställs höga krav på bedömningen av kundens kreditvärdighet och framtida betalningsförmåga. Kreditvärdering i kreditbeviljningsprocessen sker genom egenutvecklade scoring- och ratingmodeller samt sedvanliga kreditupplysningar. Dessa scoringmodeller och dess statistiska fundament uppdateras löpande. Interna riskklassificeringssystem utgör en central del i kreditprocessen och omfattar arbets- och beslutsprocess för kreditgivning, kredituppföljning samt kvantifiering av kreditrisken i portföljen. Systemet syftar till att mäta risken för fallissemang och därigenom uppskatta framtida förluster i portföljen. Risken för framtida kreditförluster enligt modellen påverkar den ränta som erbjuds kunden vid kreditbeviljningen. Uppföljning av kreditrisken i kreditprocessen samt dynamiken i kreditportföljen sker regelbundet och syftar till att säkerställa att risknivån är i enlighet med den av styrelsen beslutade riskaptiten.

Reserveringsmetodik

Rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oregrerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en snabb handläggning av kravärenden. Förfallna krediter säljs efter 100 dagar varvid skillnaden mellan köpeskillingen och fordringens bokförda värde kostnadsförs.

Bolån

Nordnet erbjuder bolån på den svenska marknaden med en maximal belåningsgrad på 50 %. Alla bolån är säkerställda med pant i villor och bostadsrätter. Per årsskiftet var den genomsnittliga belåningsgraden 34 % (34 %). Pantens värde beräknas enligt Nordnets värderingsprinciper som baseras på en statistisk värdering genomförd av en extern part. Marknadsvärdet omvärderas årligen eller vid behov. Maximal utlåningsvolym inom bolån är 5 Mdr SEK. Nordnet beviljar endast bolån efter att en sedvanlig kreditprövning har genomförts, innehållande en kvar att leva på kalkyl (KALP) där samtliga intäkter och utgifter för låntagarens hushåll tas i beaktning för att säkerställa att låntagaren klarar av ett scenario med nuvarande ränta plus 5 procentenheter. Amorteringskrav införs om kredittagarens belåningsgrad överstiger 75 % vid en omvärdering av säkerheten. Resultatet av ett stresstest av de pantsatta säkerheterna med ett prisfall om 30 % ger ingen förväntad kreditförlust.

Motpartsrisk

Motpartsrisiker delas in enligt nedan:

- Kreditrisiker i treasuryportföljen
- Risker mot kontohållare (bankinlåning)
- Avvecklingsrisk (ersättningskostnader för öppna affärer mot kunder och handelsmotparter inklusive repor och OTC-derivat)
- Risker mot clearinghus och CCP:er

Med avvecklingsrisk avses att motparten i en affär inte kan fullgöra sina åtaganden att betala för eller leverera avtalade värdepapper eller finansiella instrument. Med det avses risken att en motpart fallerar före avräkning av en affär och att priset på det finansiella instrumentet har förändrats när affären måste göras om med en ny motpart. Denna ersättningskostnad utgör avvecklingsrisken. Som en följd av detta är en del av Nordnets motpartsrisk relaterad till affärsflödet från börserna på de nordiska marknaderna. Riskerna begränsas genom att Nordnet använder etablerade clearingorganisationer som till exempel Euroclear och NASDAQ OMX.

Motpartsrisk uppstår även vid placering av Nordnets likviditetsöverskott. Likviditetsöverskottet placeras på konto i bank, i statsskuldväxlar, i säkerställda obligationer eller i andra räntebärande tillgångar. Motpartsrisiken i likviditetsportföljen begränsas genom val av motparter med hög kreditkvalitet.

Koncentrationsrisk

Engagemang koncentrerade till ett begränsat antal kunder, en viss bransch eller geografiskt område etc. innebär sårbarheter och kan utgöra koncentrationsrisker. Nordnets breda tjänste- och produktutbud riktas mot ett brett spektrum av kunder med god geografisk spridning och stor variation i sitt handelsbeteende. Sammantaget bedöms inte Nordnets kundbas utgöra någon koncentrationsrisk i den bemärkelsen att Nordnet är beroende av ett fåtal kunder för sina courtage- och ränteintäkter. Koncentrationsrisker uppstår när individuella eller grupper av exponeringar uppvisar en betydande grad av samvariation. Banken mäter tre olika typer av koncentrationsrisker:

- Koncentration mot enskilda motparter (namnkoncentration)
- Koncentration mot enskilda branscher (branschkoncentration)
- Koncentration mot enskilda länder eller regioner (geografisk koncentration)

Marknadsrisk

Marknadsrisk hänförs till risken att det verkliga värdet på ett finansiellt instrument eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument påverkas av förändringar i marknadspriser. Nordnet exponeras för marknadsrisk i form av ränterisk, valutakursrisk och aktiekursrisk. Nordnets verksamhet är uppbyggd kring kundhandel och Nordnet har därmed inte som affärsidé att exponera sig för marknadsrisk.

Ränterisker

Ränterisker förekommer vid löptidsobalans mellan bolagets tillgångar och skulder samt i förändringar av tillgångars värde till följd av förändringar i marknadsräntorna. Nordnets kreditgivning sker till rörlig ränta och finansieras av inlåning till rörlig ränta. Inlåningsöverskottet placeras i enlighet med restriktionerna i Nordnets Finanspolicy.

Räntekänsligheten i portföljen mäts och rapporteras dagligen till Risk Control och CFO. Varje kvartalsskifte görs dessutom en känslighetsanalys av portföljen i samband med ränteriskrapporteringen till Finansinspektionen.

Valutakursrisk

Valutakursrisk avser risken för att valutakursförändringar negativt påverkar koncernens resultaträkning, balansräkning och/eller kassaflöden.

Valutakursrisk uppstår om tillgångar och skulder i samma valuta storleksmässigt inte överensstämmer. Nordnet hanterar uppkomna valutapositioner genom att genomföra valutaväxlingar flera gånger varje dag och endast mindre flödesrelaterade valutapositioner kan normalt förekomma över mer än en bankdag.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Nordnets direkta exponering mot aktiekursrisk är låg då koncernen normalt inte innehar egna positioner, undantaget analytjänsten Experterna.

Finansieringsrisk/Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att Nordnet inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Likviditetsrisken kan delas upp i två delar. Den första delen är risken att Nordnet inte har tillräckligt med likvida medel för att finansiera sin verksamhet, och den andra delen är risken att inte kunna omvandla placeringstillgångar till likviditet utan att kostnaden ökar avsevärt. God betalningsberedskap kräver att tillgångssidan i balansräkningen är likvid. Hos Nordnet utgörs tillgångarna i huvudsak av likvida medel, utlåning till kreditinstitut och till allmänheten samt räntebärande instrument.

Inlåning från allmänheten (hushåll och företag) utgör Nordnets viktigaste finansieringskälla. Nordnets likviditetsrisk reduceras av att finansieringen är spridd på många kunder och på flera geografiska marknader och betalningsberedskapen bedöms som mycket god. I spåren av den finansiella krisen har ny likviditetsreglering successivt införts. De nya kraven förtydligar bankernas ansvar för hantering av likviditetsrisker. Mot bakgrund av dessa regelförändringar har likviditetshanteringen och riskkontrollen i Nordnet förstärkts. Rapportering av Nordnets likviditetssituation har utökats och mer avancerade stresstester genomförs.

Operativ risk

Operativ risk avser risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk. Förutom alla de risker som kan sammankopplas med mänskliga fel och misstag kan typiska exempel på operativa risker vara; datorhaveri, nyckelpersonberoende, bedrägerier, bristande efterlevnad av lagar och interna regelverk eller externa händelser som brand, naturkatastrofer, sabotage eller förändringar av lagar och regelverk. För att upprätthålla en god intern kontroll av operativa risker krävs väl fungerande system och rutiner samt löpande utbildning av personal. Primärt ansvariga för hantering av operativa risker är de enskilda avdelningarna och funktionerna ute i organisationen. Nordnet ska identifiera operativa risker i sina produkter, tjänster, funktioner, processer och IT-system. Risk Control ska förutom att stötta och vägleda avledningar i deras riskarbete även ha det övergripande perspektivet för operativa risker. Här ingår sammanställning, analys och uppföljning av risker som har identifierats av organisationen men också att själva identifiera och kontrollera operativa risker. En särskild funktion för IT-säkerhet arbetar med att identifiera, förebygga och kontrollera risker relaterade till Nordnets IT-system.

Till underlag för analys av Nordnets operativa risker har risker identifierats i den självutvärdering som koncernen utfört årligen.

Försäkringsrisk

Försäkringsrisk avser risken för en ändring i värde på grund av avvikelse mellan faktiska och förväntade försäkringsskadekostnader, det vill säga att verkligt utfall avviker från förväntat, exempelvis avseende livslängd, dödlighet, sjuklighet eller skadefrekvens. Försäkringsriskerna i verksamheten är emellertid begränsade då dödsfall, efterlevandepension, premiebefrielse och sjukligheitsförsäkring förmedlas till extern part och riskerna bärs därmed inte av Nordnet. Premie- och avgiftsnivåer i Nordnet grundar sig på produktkalkyler och omprövas årligen. Försäkringsverksamheten utgörs av traditionella försäkringar med villkorad återbäring och fondförsäkringar där den försäkrade själv bär placeringsrisken. Bolagets finansiella risk är därmed mycket begränsad. I traditionella försäkringar med periodisk utbetalning finns en garanti under de fem första åren av utbetalningsperioden. Det årliga garantibeloppet uppgår till 3 (3) % av kundens försäkringskapital vid första utbetalningstillfället.

Ersättningsutskott m.m.

Styrelserna i Nordnet AB (publ) och Nordnet Bank AB har inrättat ett Ersättningsutskott med uppgift att bl.a. bereda frågor om lön, ersättning, incitamentsprogram och andra anställningsvillkor för verkställande direktören och koncernledning samt incitamentsprogram för nyckelpersoner i koncernen. Såväl Ersättningsutskottet i Nordnet AB (publ) som Nordnet Bank AB består av Christian Frick (ordförande), Tom Dinkelspiel och Hans Larsson. Styrelsen i Nordnet Pensionsförsäkring AB och styrelsen i Nordnet Livsforsikring AS fullgör motsvarande uppgifter. Ersättningsutskotten respektive styrelserna i Nordnet Pensionsförsäkring AB och Nordnet Livsforsikring AS har under året bl.a. följt och utvärderat dels pågående program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, dels i förekommande fall tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som årsstämman enligt lag ska fatta beslut om samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolagen. Såväl Ersättningsutskottet i Nordnet AB (publ) som i Nordnet Bank AB har under 2017 hållit sju tre protokollförda möten. Under 2018, fram till och med den 21 mars 2018, har tre protokollförda möten hållits.

Processen för identifiering av Risktagare

Identifieringen av anställda som bedöms vara Risktagare har för Nordnet Bank AB och Nordnet AB (publ) skett med stöd av definitionerna i 2 kap 3 § i FFFS 2011:1 och kommissionens delegerade förordning (EU) 604/2014 av den 4 mars 2014 som kompletterar Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU vad gäller tekniska standarder för tillsyn avseende kvalitativa och kvantitativa kriterier för att fastställa personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på ett instituts riskprofil samt såvitt avser Nordnet AB (publ) även med stöd av definitionerna i bilaga 5 till FFFS 2015:12 (se nedan).

Identifieringen av anställda som har bedömts vara Risktagare för Nordnet Pensionsförsäkring AB, Nordnet Livsförsäkring AB och Nordnet AB (publ) har skett med stöd av definitionerna i bilaga 5 till FFFS 2015:12. Nordnet AB (publ) träffas således av samtliga här angivna regelverk, d.v.s. såväl de som gäller för bank- som försäkringsrörelse.

De personer som faller in under definitionerna i nämnda bestämmelser presumeras utgöra Risktagare och betydelsen härav är att sådan personal omfattas av specifika bestämmelser om riskanpassning av ersättningsstrukturen.

Arbetet med att identifiera dessa Risktagare i respektive bolag har inom Nordnetkoncernen genomförts på följande sätt.

- Tolkning av ovanstående regelverk och av relevanta beslutspromemorior. Genomgång av relevanta riskområden utifrån ovanstående tolkning.
- Genomgång med representanter från verksamhet/ledning.
- Genomgång i Ersättningsutskottet - eller i förekommande fall styrelsen i sin helhet - inför styrelsens fastställande av ersättningspolicy

Identifieringen av anställda som bedöms utgöra Risktagare har resulterat i att följande befattningar anses omfattas:

- Anställda styrelseledamöter (i Nordnet Livsförsäkring AS)
- Verkställande direktören (i Nordnet AB (publ), Nordnet Bank AB, Nordnet Pensionsförsäkring AB och Nordnet Livsförsäkring AS)
- Vice verkställande direktören (i Nordnet Pensionsförsäkring AB)
- Ledningsgrupperna (i Nordnet AB (publ), Nordnet Bank AB och Nordnet Pensionsförsäkring AB)
- Product Owners (i Nordnet Bank AB)
- Head of Risk Control (i Nordnet Bank AB samt Nordnet Pensionsförsäkring AB)
- Head of Compliance (i Nordnet Bank AB samt Nordnet Pensionsförsäkring AB)
- Head of Treasury (i Nordnet Bank AB)
- Medarbetare på Treasuryavdelningen (i Nordnet Bank AB)
- Head of Credit (i Nordnet Bank AB)
- Deputy Head of Credit (i Nordnet Bank AB)
- Kreditbedömningshandläggarna (i Nordnet Bank AB)
- Kreditriskhandläggarna (i Nordnet Bank AB)
- Ledamöterna i kreditkommittén (i Nordnet Bank AB)
- Head of Legal (i Nordnet Bank AB)
- Head of Accounting (i Nordnet Bank AB)

- Chief Technology Officer (i Nordnet Bank AB)
- Chief Human Capital Officer (i Nordnet Bank AB)
- Compliance officer (i Nordnet Livsforsikring AS)
- Anställda vars totala ersättning uppgår till, eller överstiger den totala ersättningen till någon i respektive verkställande ledningen (i Nordnet Bank AB och Nordnet Pensionsförsäkring AB)

Gruppindelningarna ovan omfattar i flera fall samma personer.

Ersättningspolicy och uppgifter om ersättningar för året 2017

Bolagens styrelser har fastställt en ersättningspolicy som omfattar samtliga anställda inom koncernen. Av ersättningspolicyn framgår att ersättning kan utgå till anställda i form av.

- Fast ersättning inklusive provisionsbaserad ersättning.
- Rörlig ersättning i form av aktier enligt ett långsiktigt aktieincitamentsprogram eller engångsersättningar i form av t.ex. gratifikationer och finder's fees.
- Pensionsavsättningar.
- Avgångsvederlag.
- Bilförmån.

Anställda i verkställande ledningen (eller *anställda i ledande positioner* som är motsvarande begrepp för försäkringsbolag) och andra anställda som bedöms vara Risktagare erhöll under året 2017 sammanlagt ca 67,2 MSEK i fast ersättning (30,5 MSEK respektive 36,7 MSEK, varav 1,6 MSEK Nordnet AB (publ), 57,2 MSEK Nordnet Bank AB samt 9,2 MSEK Nordnet Pensionsförsäkring AB och Nordnet Livsforsikring AS). Anställda i verkställande ledningen eller i ledande positioner i bolagen omfattade totalt 15 personer och andra anställda som bedöms vara Risktagare omfattade 38 personer vid utgången av 2017, dvs. totalt 53 personer.

Övriga anställda erhöll sammanlagt ca 216 MSEK i fast ersättning. Vid utgången av året 2017 uppgick antalet heltidstjänster i koncernen till 474 personer.

Under år 2017 har rörliga ersättningar uppgående till totalt 919 940 kronor utbetalats till totalt 13 anställda, varav 0 i Nordnet AB (publ) och 13 i Nordnet Bank AB. Ingen rörlig ersättning har utbetalats till anställda i Nordnet Pensionsförsäkring AB eller Nordnet Livsforsikring AS. Av nämnda belopp har 629.113 kronor utbetalats till anställda i den verkställande ledningen, 290 827.077 kronor till andra anställda som bedöms vara Risktagare.

Antalet anställda som mottagit rörlig ersättning har fördelats enligt följande: 9 till anställda i den verkställande ledningen, 4 till andra anställda som bedöms vara Risktagare och 0 till övriga anställda. Antalet Risktagare som har mottagit rörlig ersättning uppgår således till totalt 9 stycken.

Den rörliga ersättningen har utbetalats i form av tilldelning av vederlagsfria Nordnetaktier under tidigare långsiktiga aktieincitamentsprogram 2013 som fallit ut med 55 procent. Intjänad men ännu inte utbetalad rörlig ersättning till anställda uppgår till totalt 40.787 Nordnetaktier som beloppsmässigt motsvarar ca 1,5 MSEK beräknat på en aktiekurs om 38 kronor per aktie.

Den utbetalade rörliga ersättningen i koncernen uppgår till mindre än 0,4 procent av den totalt utbetalda ersättningen i koncernen.

Ingen anställd i koncernen har erhållit ersättning för år 2017 uppgående till 1 MEUR.

I anställningsavtalet för verkställande direktören i Nordnet AB (publ) och Nordnet Bank AB föreskrivs en uppsägningstid om 12 månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida och sex månader vid uppsägning från den anställdes sida.

Verkställande direktören i Nordnet Pensionsförsäkring AB har en uppsägningstid om sex månader.

Verkställande direktören i Nordnet Livsförsäkring AS har utöver en ömsesidig uppsägningstid om två månader rätt till en månads avgångsvederlag för det fall bolaget säger upp denne.